

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

Jonstoni Historia Naturalis

Ioann. Ionstoni|| Historiae Natvralis|| De|| Exangvibvs|| Aqvaticis|| Libri IV||

Jonston, Jan

Heilbrunna, MDCCLXVII.

VD18 90529022

Capvt IV. De Mentula marina.

urn:nbn:de:gbv:45:1-11100

CAPVT IV.

De Mentula marina.

TAB. XX.

Aldrov. l. 4.

c. 7.

Nomen.

Mentula marina Numenio πειρίν, forte παρὰ τὸ σπείρειν τὰ τέκνα; aliis forte Holothurium, a θολύνηθεν libidini operam dare, θόρας genituram significat; hinc Rondeletii altera Holothuriorum species virilis genitalis speciem prae se fert; quibusdam Halesurion, quasi ἁλὸς ἕρμα, marina cauda, Apulejo veretillum dicitur. Albertus cujusdam ostrei meminit, cujus species una virgam, altera vulvam prae se ferret. Moderni Graeci Πῶλι vocant.

quatuor millia nonnunquam annumeres. Ex anteriore autem capitis parte rursus crinitas emittit, veluti arbutusculas acetabulis plenas, quibus quicquid palpat, ad os adducit, quod tam amplum aperit, ut vel integram conchulam admittat: vascitur enim omni conchyliorum genere. Ejus recrementa viscida sunt ac lenta, albissima, copiosa, quae tandem indurantur, ut cum fidibus de duritia nervea certare possint. Os in gyrum officulis, dentatum habet, praeterea nullis ossibus alibi praeditum. Ab ore gula in stomachum differtur, quomodo in Erinaceo marino dictum est; reliqua ut intestina circumponuntur in gyrum, quae vix observari possunt.

Descriptio. A Bellonio ita describitur. Exanguis maris purgamentum est: solum vagatur. Sed ea ejus natura, ut a pilcibus aliis minime tentetur, neque a quoquam in cibo expetatur. Littorale est, neque alibi reperitur, quam ubi Patellae, Ricini, et vertibula degunt. Genitale ex hoc dicitur, quod teres sit, pedem longum, et mediocris brachii crassitudine: Distendit se et contrahit hirudinis in morem. Unde ei et nomen inditum est. Quin etiam rufi coloris est, Iners, nec nisi serpendo incedit, aspectu toroso, Nymphaeae radice similitudine. Semper ad ima fidit: nunquam natat: contrectatumque in seipsum contrahitur, ac cornu duritiem habet, vixque acuta cuspide pertundi potest: alioqui permolle, dum sua sponte movetur, suas promuscides quando vult, exerit, atque ita constringit, ut ex pedali longitudine vix sex digitos longum appareant. Acetabulis quae in promuscidibus habet, lapidibus haeret; in quibus plusquam

Rondeletius duas species facit. *Differentia.*

Una corio duro constat. Dum vivit intumescit et distenditur: flaccescit post mortem. Partes internae indiscretae sunt. *Altera* ex testa spissa, dura, cartilaginea, perspicua et rugosa constat.

Gesnerus duas quoque a Sittardo accepit. *Prior* massa quaedam informis erat, retrorsum ubi crassior altiorque veluti cornu parvum, rugosum, extendebatur: opposita pars humilior, in glande, foramen rubicundi coloris ostendit. *Altera* Epiptetrum dictum, informis quoque, inaequalis, et tuberosa, multis acetabulis compacta, colore partim nigricans, partim rubescens et albicans alicubi erat.

CAPVT V.

De Malo Granato, Fungo, Pyro, Penna marina, Uva marina, Cucumere marino, Malo insano, et Manu marina.

TAB. XX.

Malum granatum, Fungus marinus, et Pyrum a figura nomen sortita sunt. Illud ejusdem est cum Punico coloris. Iste caerulei; hoc ejusdem fere.

Penna marina est pennis magnis, quae in pileis gestare solent, perquam similis. Piscatores Itali ob extremitatis alterius similitudinem *Mentulam alatam* vocant. Est enim ea pars

k 3

prae-